

... . Ἀπὸ τὴν Ποντιακὴ λαογραφία.

... . Σ Η Μ Α

Ο.- Δημοτικὰ τραγούδια καὶ λιανοτράγουδα τοῦ Πόντου.- Τὴν ἐκπομπὴ αὐτὴ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γιωργούλης.

... . τὸ σῆμα σβήνει

Ο.- Σχεδὸν ὅλοι οἱ ποντιακοὶ χοροὶ εἶναι ὁμαδικοί. Εἶναι πανάρχαια ἡ παράδοσή τους. Καὶ αὐτὸς ὁ ὁμαδικὸς τους χαρακτήρας συμβολίζει καὶ ἐπαληθεύει μιὰ βασικὴ ἀρετὴ τοῦ λαοῦ μας. Εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλληλεγγύη τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τους, μιὰ ἀρετὴ μὲ δυὸ ἐκδηλώσεις, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀλληλεγγύη. Ἡ πρώτη εἶναι τὸ κίνητρο τῆς ψυχῆς, ἐνῶ ἡ δευτέρη ἀποτελεῖ τὴν ἔμπρακτὴ ἐκδήλωση γιὰ συμπαράσταση τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον. Στὸ χωριὸ ἡ χαρὰ τοῦ ἑνὸς εἶναι χαρὰ ὅλων.

Στὸν χορὸ ὁμάλ, ἡ ὁμαδικὴ χαρὰ τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων προβάλλει ἐντονόφανερόνεται μὲ εἰλικρίνεια. Οἱ ἀπομονεῖς χαρές καὶ οἱ καῦμοί, πού μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ χοροῦ γίνονται φλογερὸ τραγούδι, βρίσκουν ἀνταπόκριση στὶς ψυχὲς ὅλων τῶν ἀνθρώπων, πού τὴν ὥρα αὐτὴ συμμετέχουν ὁλόψυχα στοῦ χοροῦ τὴν ἱεροτελεστία.

"Ἄς ἀκούσωμε λοιπὸν ἓνα ὁμάλ τῆς περιοχῆς Τραπεζοῦντας καὶ λιανοτράγουδα τραγουδισμένα στὸ ρυθμὸ του.

... . ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Ἀπὸ τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ μας δημοτικὰ τραγούδια εἶναι ἐκεῖνο, πού ἀνφέρεται στὸν θρῆνο τοῦ ἐλεφιοῦ. Ἡ παράδοση λέει, ὅτι ἀπὸ τὰ ζῶα μόνον τὸ ἐλάφι κλαίει.

Ὑπάρχει καὶ στὴν ντόπια ἐλλαδικὴ δημοτικὴ ποίηση ἀνάλογο ἄσμα μὲ ἄλλο ὅμως θέμα. Τὸ ποντιακὸ δημοτικὸ τραγούδι " Ἀγρέλαφον " παρουσιάζει τοῦτῃ τὴν πρωτοτυπία: Ὁ λύκος κατέσπαραξε μιὰ ἀγελάδα καὶ γιὰ τὸ γονὸς αὐτὸ θρηνεῖ καὶ ὀδύρεται, κλαίει ἀπαρηγόρητα τὸ ἐλάφι.

Καταλήγει ἔτσι τὸ ἄσμα:

Τῇ πατέρῃς ἰμ' τ' ἀγελάδ' τῇ μάνας ἰμ' τὸ χτήνον
ἔρθεν ὁ λύκον κι ἔφαεν καὶ κλαίει τὸ λιβάδι

Κλαίει τὸ ἐλάφι καὶ μαζὶ κλαίει καὶ τὸ λιβάδι.

... . ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Συνεχίζουμε τὸ πρόγραμμα αὐτὸ μὲ πονετικά δίστιχα τῆς ξενιτειᾶς.

... . ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Γιὰ τὴν πραγματοποίησιν καθὲς ἰδανικοῦ χρειάζεται πίστη ~~καὶ~~ ~~ἐλπίδα~~

στήν αξία του και έπειτα προθυμία για θυσίες. Και όταν τά ιδανικά άφορούν
τή ζωή του συνόλου, τό καθήκον για τήν έξυπηρέτησή τους προβάλλει σάν υπέ-
τατο χρέος. Για τήν πραγματοποίηση ενός τέτοιου ιδανικού κάποιος πρωτοπά-
στορης στά χρόνια τά παλιά έκαμε τήν πιο μεγάλη θυσία. Για νά στεριώσει έ-
να γιοφύρι, έρριξε μέσα στά τρικυμισμένα νερά, έσπρωξε στό θάνατο μέ τά
ΐδια του τά χέρια τήν αγαπημένη του συντρόφησα, τήν γυναίκα του. Αίθαθήθη-
κε τήν ανάγκη, ότι πρέπει νά έξυπηρετηθῇ τό σύνολο. Κι τό γιοφύρι δέν στέ-
ριωνε άλλιώς, ήταν δαιμονισμένο. "Ηθελε μία τραγική θυσία και ό πρωτοπάστ-
ρης δέν δίσταξε. Έκαμε τό καθήκον του και τῇ Τρίχας τό γεφύρι στεριώθηκε
Και ή ποντιακή μοῦσα από τότε φάλλει τήν γενναιότητα τῆς ψυχῆς, τό βαθύ
νόημα τῆς θυσίας, τήν ψυχική έξαρση του ανθρώπου, τό θαυμαστό έργο. 'Ο θρυ-
λος υπάρχει και σέ άλλες παραλλαγές.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- 'Ακολουθοῦν ὁμορφα δίστιχα τῆς αγάπης.

. ΛΥΡ ΤΡΑΓ

Ο.- Σόλο λύρα.

. Λ Υ Ρ Λ

Ο.- Πρίν κλείσωμε τό πρόγραμμά μας, ἰδοῦ μία ἀνακοίνωση. 'Ο ποντιακός
θίασος Θεσσαλονίκης δίδει αὐριο τό πρωτὶ στήν Καβάλα ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ
ἐκείτ ποντιακοῦ συλλόγου ποντιακή παράσταση μέ τό έργο " 'Ο Φίλπον " τοῦ
Στάθη Εὐσταθιάδη. Σκηνοθεσία Μ. Κυνηγόπουλου. 'Επιμέλεια και ἐκτέλεση τρα-
γουδιῶν ἀπό τόν Χρύσανθο. Στή λύρα ό Γιωργούλης.

. Σ Η Μ Λ

Ο.- 'Η ἐμπομπή μας τελείωσε. Κοντά σας πάλι τήν ἐρχόμενη ἐβδομάδα αὐτή
τήν ὥρα, -Κείμενο και ἐπιμέλεια πρ γράμματος Στάθη Εὐσταθιάδη.

, τό σῆμα σβήνει